

**„Европа за ефективно използване на
ресурсите“**

**Анкета, насочена към местните и
регионалните власти**

Обобщение на резултатите

Настоящите заключения се основават на бележката към досието „Оценка на водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“, изготвена от Виенския университет за икономика и бизнес администрация, Изследователски институт по управление на устойчивото развитие (RIMAS) (Zoran Ružnov, Umberto Pisano и Norma Schönherr).

Те не представляват официалната позиция на Комитета на регионите.

Повече информация за Европейския съюз и Комитета на регионите можете да намерите в интернет, съответно на адреси <http://www.europa.eu> и <http://www.cor.europa.eu>.

© Европейски съюз, август 2013 г.

Възпроизвеждането на части от настоящата публикация е разрешено, при условие че изрично се посочва източникът.

Основна информация

През второто тримесечие на 2013 г. чрез своята Платформа за наблюдение на стратегията „Европа 2020“ Комитетът на регионите проведе проучване относно водещата инициатива **„Европа за ефективно използване на ресурсите“**¹, което представи актуалното състояние на този въпрос от гледната точка на местните и регионалните власти.

Това проучване е част от по-машабно наблюдение върху стратегията „Европа 2020“, което беше стартирано от Комитета на регионите (КР) през декември 2012 г. и ще продължи до ноември 2013 г. Резултатите от тези индивидуални оценки предоставиха контекста за провеждането на седем конференции — по една за оценка на всички водещи инициативи — и след това ще бъдат включени в приноса на Комитета на регионите към междинния преглед на стратегията „Европа 2020“, който предстои да бъде изготвен през 2014 г. Настоящият доклад за проучването е изготвен въз основа на **55 отговора от 20 държави членки на ЕС и Турция** (фигура 1.1 по-долу). Констатациите ще бъдат представени на конференцията на КР, която ще се проведе на 2 и 3 септември 2013 г. във Вилнюс.

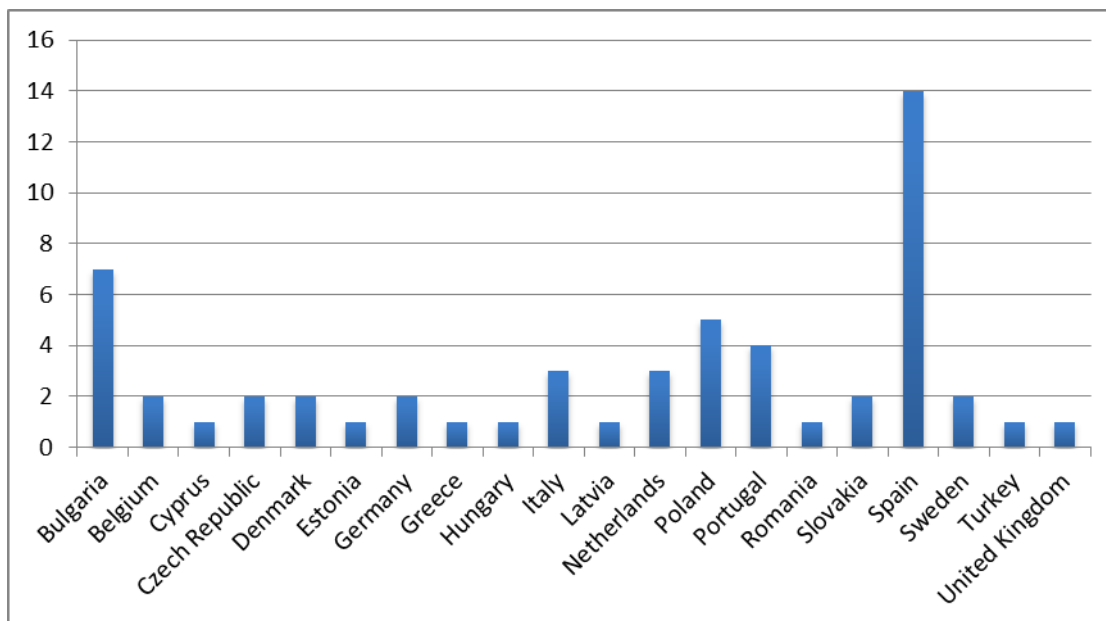
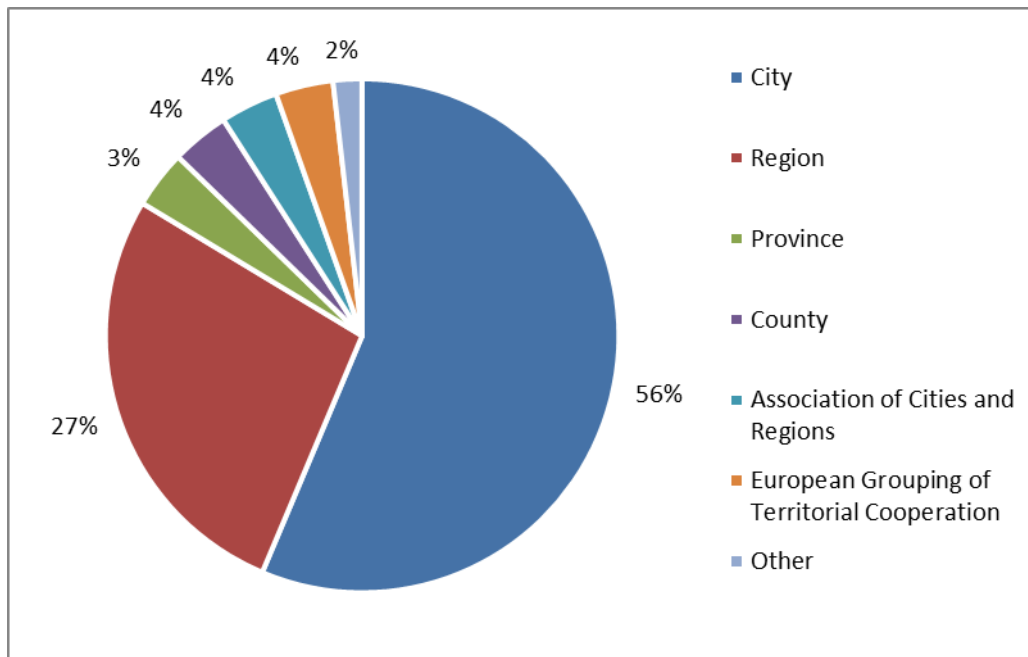

График 1: Брой на получените отговори на анкетата по държава – членка на ЕС

По-голямата част от отговорите бяха дадени от (или от името на) градове (56%), следвани от региони (27%), графства, сдружения на градове и региони, и Европейската група за териториално сътрудничество (всички от които по 4%), провинции (3%) и други (2%), както е представено във

¹ Проучването се проведе между 30 април и 11 юли 2013 г.; въпросникът и основна информация може да намерите на: <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/ClosedSurveys/Pages/A-Resource-Efficient-Europe.aspx>.

фигура 1.2. 27 от 55-те участници са членове на Платформата на Комитета на регионите за наблюдение на стратегията „Европа 2020“.

Графика 2·2: Получени отговори по вид на органа

Настоящият доклад се състои от четири раздела в съответствие с включените в анкетата групи въпроси. Тези раздели са:

- политически предизвикателства и съответни мерки, взети на регионално и местно равнище;
- значение на „Европа за ефективно използване на ресурсите“ за местните власти;
- значение на националните политики за местните власти;
- въпроси, свързани с политиката и финансирането.

Във всеки раздел се обобщават основните тенденции, произтичащи от отговорите, и се обръща внимание на специфични гледни точки, както и на конкретни забележки. Тези четири раздела са предшествани от уводна част, в която се предоставя информация за самата водеща инициатива, както и за текущите въпроси и предизвикателства в съответните области на политики.

Обобщение и заключения

Анкетата се базира на 18 въпроса, групирани в четири раздела. Основните резултати са обобщени, след което са представени заключенията, които могат да бъдат направени от получените отговори:

- **71%** от МРВ възприемат **енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници** като **основното предизвикателство**, пред което е изправен техния регион/град, докато според **58%** от отговорите това е **по-ефективното използване на ресурсите**. Следват предизвикателствата, свързани с **преминаването към икономика с ниски въглеродни емисии и модернизирането на транспортния сектор**, които са посочени съответно в **44%** от отговорите.
- **67%** от анкетираните смятат, че **откриването и създаването на нови възможности за икономически растеж и повече иновации на местно равнище и насърчаването на конкурентоспособността на ЕС са най-значимата цел** с оглед на предизвикателствата, пред които понастоящем са изправени техните региони. Други **58%** посочват като най-важна цел **борбата с изменението на климата и ограничаване на въздействието върху околната среда от използването на ресурсите**, а още **56%** от участниците посочват целта за **подобряване на икономическите резултати**, като **същевременно се намали използването на ресурсите**.
- **53%** от участниците в анкетата са приели политики във връзка с **ефективното използване на ресурсите в областта на енергийните системи с ниска въглеродна интензивност и ефективно използване на ресурсите**. **44%** от анкетираните провеждат политики свързани както с **устойчивото потребление и производство**, така и с **транспорта с ниска въглеродна интензивност и ефективно използване на ресурсите**. Други **35%** са приложили на регионална основа политики, свързани с **ефективно използване на суровините (минерали, гори и биомаса)**, а **29%** са приели политики в областта на **икономиката с нулеви отпадъци и биоразнообразието, услугите от екосистемите и земеползването**.
- **65%** от МРВ отговарят, че са приели политики, които са **взаимосвързани като част от интегрирана рамка**, докато **само 15%** **отхвърлят приемането на интегрирани политики**, а **20%** не са отговорили на този въпрос.

- **44%** от анкетираният заявяват, че намаляването на емисиите на парникови газове с **20%** под нивата от **1990 г.** е сравнително реалистично. **35%** го намират за много целесъобразно. Що се отнася до целта делът на енергията от възобновяеми източници да достигне **20%**, **56%** смятат, че тя е сравнително реалистична, а за **33%** е много вероятна. Освен това по отношение на повишаването на енергийната ефективност с **20 %**, според **56%** то е сравнително реалистично, а **31%** смятат, че има голяма вероятност за постигането на тази цел.
- **65%** от анкетираният биха разширили обхвата на рамката на Конвента на кметовете, като в нея бъде включена ключовата област на управление на отпадъците. Други **55%** биха искали да бъде включено и управлението на водите, а **53%** от участниците посочват биологичното разнообразие и земеползването. Освен това **51%** от анкетираният биха искали опазването на чистотата на въздуха да бъде включено в Конвента на кметовете.
- Почти **46%** от участниците смятат, че целта за постигане на **20 %** спад в използването на ресурси в хранителната верига е доста реалистична, докато за **27%** тя не е осъществима. По отношение на основните цели всички нови сгради да бъдат построени при стандарт на почти нулево потребление на енергия с висока степен на ефективност на материалите **45%** от анкетираният смятат, че това е сравнително реалистично, а **42%** — че е налице голяма вероятност да бъде постигнато. Относно мобилността **44%** от анкетираният смятат, че вероятността за постигане на годишен спад от **1%** на емисиите на парниковите газове при транспорта е голяма, докато **36%** смятат, че постигането на тази цел е сравнително реалистично.
- **64%** от МРВ отчитат, че насърчаването на по-добро управление на водните ресурси е политиката, която е най-добре приложима към ситуацията в техния град/регион. Други **55%** посочват насърчаването на устойчиво потребление и производство, а **53%** отбелязват превръщането на отпадъците в ресурси. Освен това **45%** подчертват значението на по-голямата подкрепа за изследвания и иновации.
- **51%** от анкетираният посочват иновациите и инвестициите като най-трудно постижимите действия съгласно водещата инициатива за ефективно използване на ресурсите. Други **47%** изразяват съжаление, че също така получаването на субсидии е трудно постижимо.

- На въпроса кои са силните и слабите страни на водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“ от гледната точка на техния град/регион, МРВ представят много различни отговори, които се обединяват в две основни положителни точки: от една страна, МРВ оценяват стремежа на водещата инициатива за постигането на цели, а от друга, за даването на по-голяма тежест в Европа на политиката за опазване на околната среда. По отношение на слабите страни МРВ посочват недостатъчното приспособяване на водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“ към икономическата криза, забавящо постигането на напредък във връзка с ефективното използване на ресурсите на регионално равнище. Други бележки посочват неадекватното ангажиране на местните участници, както и неопределените насоки за постигане на целите.
- **27%** от анкетираните **биха препоръчали промени** във водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“.
- **За 36%** от участниците тяхната **Национална програма за реформи (НПР) отговаря на техните местни/регионални нужди** във връзка с политическите области, покрити от водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“. Обратно на това, **20%** от участниците смятат, че тяхната НПР не дава адекватен отговор на техните местни/регионални нужди по отношение на съответните области на политиката за ефективното използване на ресурси.
- На въпроса дали биха препоръчали промени в НПР на своята страна в областта на ефективното използване на ресурси или не, само **25%** от анкетираните са заявили, че биха препоръчали промени на своята **НПР**.
- **71%** от анкетираните посочват, че разчитат на финансиране, като **ЕФРР** изглежда е източникът на финансиране, който се използва в най-голяма степен за действия, свързани с водещата инициатива за ефективно използване на ресурсите. Въпреки това МРВ използват също така **Кохезионния фонд (47%)**, последван от **ЕСФ (40%)** и **LIFE (35%)**.
- **49%** от анкетираните са предприели действия за прилагане на водещата инициатива за ефективно използване на ресурсите съвместно с различните равнища на управление.

- **40%** от анкетираните посочват, че **не са налице достатъчно на брой връзки между политическа рамка на ЕС и местното равнище.**
- **73%** от МРВ заявяват, че **разполагат със стратегия за включване на различни действащи лица за постигане на политическите цели, поставени от инициативата „Европа за ефективно използване на ресурсите“.** Една пета от тези 73% провеждат информационни кампании за привличане и ангажиране на обществеността. Само 10% активно ангажират МСП в многосекторния подход.

Като цяло МРВ изглежда са на път да постигнат целите на водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“. Въпреки това, за да бъдат постигнати определени цели, трябва да бъдат преодолени някои препятствия. Например, както е посочено по-горе, енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници са основните предизвикателства според МРВ. Това може да се твърди от факта, че преходът от общите енергийни системи към възобновяеми такива създава проблеми в неговото прилагане, било то поради финансови или технологични ограничения.

Освен това необходимостта от иновационни енергийни системи, които съкращават разходите и следователно стимулират икономиката, се подчертава от значението, което МРВ придават на откриването и създаването на нови възможности за икономически растеж и повече иновации. Тенденция, зараждаща се в контекста на намаляване с 20% на емисиите на парникови газове, която се отчита от МРВ, е насърчаването и разрастването на обществения транспорт с цел намаляване на емисиите, отделяни от транспорта.

МРВ също така описват трудностите при намаляване на използването на ресурси в хранителната верига в резултат на липсата на насоки от страна на националните правителства. Допълнителни възникващи проблеми включват получаването на инвестиции за проекти за ефективно използване на ресурсите, независимо дали чрез ЕС или частно финансиране.

Във връзка с предлаганите промени на водещата инициатива, МРВ посочват сходни аргументи, по-конкретно необходимостта от по-широк бюджет и ясни, обвързващи цели. Освен това е налице ясен призив за изграждането на по-добри връзки между МРВ и европейската политическа рамка, което е показателно за ниската степен на участие на МРВ в тази област.